

סמינר הלוח העברי

'מחלוקת רס"ג ובן מאיר' ו'עיגול דרב נחשון גאון'

ניתוח ממצאים מהגניזה הקהירית

המחלקה למתמטיקה

כ"ח במרחשוון תשע"ו, 10.11.16

ד"ר ערן רביב

Eran.Raviv@biu.ac.il

תוכן

- הקדמה:
 - גילוי הגניזה
 - מחלוקת רס"ג ובן מאיר
 - עגול דרב נחשון גאון
- מסמך T-S NS.98.40 על פְּה החלקים.
- טבלאותיו של יאשיהו בן מבורך אלעאקולי
- פענוח מסמך T-S.10k20.2
- האם מצאנו עדות למסורת 'בן מאיר' 184 שנים קודם פרוץ המחלוקת ?
- הקשר לעגול דרב נחשון גאון.
- פתרון הדילמה.
- סיכום

גילוי הגניזה

• גילוי הגניזה- סוף המאה ה- 19

– בשנת 1864 ביקר הנוסע והשד"ר הירושלמי יעקב הלוי ספיר בגניזה והוציא ממנה מספר דפים.

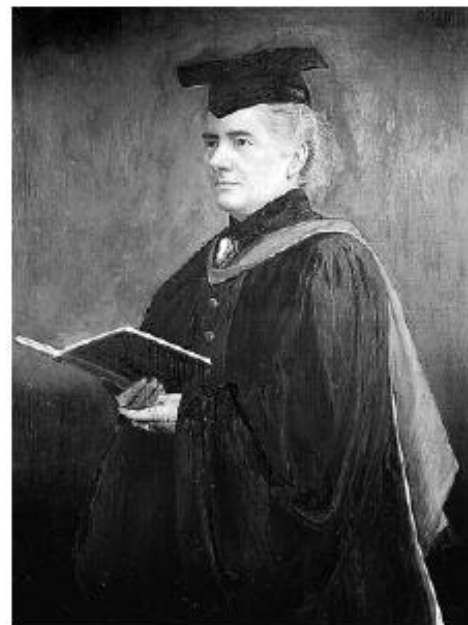
– ב-13 במאי 1896, שתי אחיות סקוטיות שחזרו מארץ ישראל, אגנס לוויס ומרגרט גיבסון (בעלות תואר דוקטור למשפטים), הראו לחוקר יהדות- שניאור זלמן שכטר, שישב באוניברסיטת קיימברידג', כמה דפים מהגניזה בקהיר, שכללו את הנוסח העברי של ספר **בן סירא**, שבמשך מאות שנים היה ידוע רק בתרגומו הלטיני והיווני. שכטר, נלהב ממה שראה, הזדרז, וביוני 1896 השיג תמיכה למסע למצרים מטעם האוניברסיטה, ושם גילה את ההיקף העצום של הגניזה ואת החומר הנדיר שכללה. הוא העריך שפינה מן המקום יותר ממאה אלף קטעים.

CAMBRIDGE UNIVERSITY LIBRARY

The Taylor-Schechter Genizah Research Unit

Mrs. Lewis and Mrs. Gibson

בן סִירָא בַּמִּקְוֶה הָעֶבְרִי

וְאֵשֶׁר יִהְיֶה הַיָּהָל כִּי. מִמֶּנּוּ שֶׁל שְׂעִירָן וּבֶן יִצְחָק
 וְהַתְּעַבֵּר בְּךָ וּבְרֵאשׁוֹ יִהְיֶה אֶלֶּיךָ. הַשְּׂמֵרָה אֶת־הַבְּרִית
 וְאֶת־הַמִּצְוֹת בְּחַסְדֵּי בְּרִית. אֶת־שֵׁם־יְהוָה רַחוּם וְכַדִּיבָן
 יוֹשֵׁר. אֶת־קֶרֶבֶן מִן־תַּעֲרֹךְ וְאֶת־חֶקֶן מִן־תַּעֲנִיף אֶל־
 יִבְחָם לִחְשֹׁת עִמּוֹ וְאֶת־אֶמֶן לִבֵּי שְׂחָזוֹ מִן־לִפְתּוֹת שִׁיחַו
 נִסְיוֹן וְשֹׁחַק לְרוֹחֲקֵי. אֲכֹרִי מִן־מוֹעֵל וְלֹא חֲזָלֵעַ
 נֶפֶשׁ רַבִּים קוֹשֵׁר קֶטֶד. הַשְּׂמֵרָה וְהַיָּהָל וְאֶת־הֶקֶל
 עַם אֲנִשׁוֹ וְחֹמֶס. כָּל־הַבְּשָׁד יִהְיֶה מִיָּנוּ וְכָל־אֶדָם אֶת־
 הַדְּוֹמָה לָהּ מִן־כָּל־בְּשָׁד אֶפְרָן וְאֶת־יִחוּבָד אֶדָם
 מִהַחֲזֹרֶת דָּבָר אֶל־כֶּסֶף כִּי־רֵשֶׁת לִפְתָּח־זָקן עֲשׂוֹד אִישׁ נֶאֱמַר
 מֶאֱשֶׁר שְׁלֹם בְּבוֹת. אֶל־כֵּן מִאֲחַן שְׁלֹם עֲשׂוֹד אִישׁוֹ
 מִאֲחַל אִישׁ מִרְיָא מְדַבֵּר בֶּן־מִדְּעִית עֲשׂוֹד דְּלִישׁוֹ. תַּרְעֵבָה
 נֶאֱמַר עֲשֵׂה וְתַרְעֵבָה עֲשׂוֹד אֲבִיחָן. עֲשׂוֹד מוֹטִבִּסְמָן
 מִרְעָה וְדָל מִמּוֹט נִדְחָה מִרְעָה אֶרֶץ. עֲשׂוֹד מְדַבֵּר וְעֲשׂוֹד
 דְּבִסֵּס וְדִבְרִיו מְבוֹעֵר מִלִּפְתָּח. דְּלִישׁוֹת מִרְעָה וְשֵׁם וְדָבָר
 מִשְׁכָּל נֶאֱמַר לִי מִקּוֹס. עֲשׂוֹד דְּבִבֵּר הַכָּל בִּסְכּוֹת וְ
 שְׁכָלֵי עַד עַב־יִשְׂרָאֵל. דְּלִישׁוֹת מִן־זֶה וְאִמְרוּ וְאִם נִתְקַדֵּם
 בְּסִחָם יִהְיֶה־רִירוֹת. מִדְּבַר הַעֲשׂוֹד אִם אִין עֲזָן וְעַד הַיָּהָל
 מִיִּדְּחִין לֵב אֲנִשׁוֹ יִשְׂמַח מִן־אֵם לִמּוֹט וְאִם לִרְעָה. עֲזָקוֹת
 לִבְסִיב מִסֵּם אֲחִים וְשֵׁם־רֵשֶׁת מִחֻשָּׁבֶת עֲמָל. אֲשֶׁר־
 אֲנִשׁוֹ לֹא עֲצֹר מִיָּדוֹ לֹא אֲבָה עֲזָן וְזָן לִבּוֹ. אֲשֶׁר־אִישׁ
 לֹא חֲסִדוֹת נִפְשׁוֹ לֹא שְׁבוּתָה תִּשְׁלָחוֹ. לֵב קָטָן לֹא־
 נֶאֱמַר עֲשׂוֹד וְלִאִישׁ יֵדֵעַ עִין לֹא־נֶאֱמַר חֲרוֹן. מִנְּעָה נִפְשׁוֹ
 יִקְבֵּץ לִחְדָּה וְנִסְבּוֹתוֹ יִתְבַּעֵבֶת הִי. יֵדֵעַ לִנְפֶשׁ לִמֵּי יִסְכָּב
 לֹא יִקְרָה בְּעוֹתוֹ. יֵדֵעַ לִנְפֶשׁ אִין יֵדֵעַ מִמֶּנּוּ וְעֲזָרֹת־שְׂמֵאלָהּ
 רִשְׁתּוֹ בְּעֵין מִלֵּל מִעֲשֵׂה־הַלֵּל וְלִקְחָה חֵלֶק רִשְׁתּוֹ מִמֶּנּוּ
 חֵלְקוֹ. עִין־יֵדֵעַ עַל־לִחָם וְהַיָּהָל עַל־שִׁחְתּוֹ
 עִין טוֹבָה מִכֵּדֶה לִחָם וְעֵין וְכֵשׁ יִזְלֵם מִיֵּדֵעַ עַל־הַשְּׂמֵרָה
 בְּעֵאִם יֵשׁ־לָךְ שְׂמֵרָת־נִפְשָׁךְ וְאִם יֵשׁ־לָךְ הַיָּסְכּוֹב לִיָּלָל

ואמר יהי דברך: היה מצדו להאזין ובאך ודחה שבפניו
אז יש אתך ענה רעה ויש אתך יד על סף: כבוד וקל
כבוד בטיא ולשון אבס קבלתי: אתקרא בעל שמים
ובלשון אלהי יע: כי על צד נכבד בשם חרפה רעו
בעל שמים: מעט והדבא לתשחת ודבר אואב אלהי שונא
עם רע וקולן תוריש חרפה בן אש רע בעל שמים: א
תפל ביד נפסך ותעשה חילך עלי: עליך תאמל ופדך
תשדש ותעשה חן בעש בנפש עתה ותשחת בעתה
ושחת שגא תשנסו חן יצא יצא אואב ושמתי חן
שוא שלום: אנשיטלתיך ידיו רבים ובעל סוף אחד עשר
קנה אואב בעסן קנה ול תמדה לבטא עתה: כי יש אואב
כפי עת ול יעמוד כיום צדו: יש אואב סוף לשא ואת
רוב חילתך ותשוק: יש אואב חכר שלום ולא ימצא
ביום רעה בטובתך תאכסוף: ודעתך ותגיד ממך:
אם תשגך יעה חסך בך ומסך יסדך: משנאין הדור
ומהבדך השמר: אואב אמונה אואב תקוף ומצא מעא
תוף לאואב אמונה אין אחד ואין משך למעבדו: עתה
חיים אואב אמונה וראל ושיבס: כי כמותם רעידו
ופשמו בן מעשי: כחודש וקוצר קרב אלה וקנה לרב
תבואתיהו: כי בעבדתה אעט תעבדו ולמחר תאכל פניה:
עקובה היא לאמל ולא ולכלית חסר לי: סאב משא
תהיה עלי ולא ואחר להשליכה: כי האוסר כשמה בן
הוא ולא לרבים היא נקוהו: כל יוצר רע כשן ונמנה
איש על חשבוני: על עבדות ען יהי כפי חשבון על
יצר אחרי: הט שמך ושאה ול תקן בלתי תגידו
ידש וחיל בקש ומצא והחזקתה ול תרפה: כי יאחר
תמצא מעבדתה ועדך לך לתעצב: והיה לך רשת
מכון ש וחבלתה בגדי כתם: עלי זהב שלה ומסרתיה
פחל תכלית:

Cambridge University Library

Home Using the Library Research Teaching & Learning Search & find Collections About the Library Cambridge Libraries Contact

Taylor-Schechter Genizah Research Unit

Cambridge University Library

Collections

Collections & departments

Taylor-Schechter Genizah Research Unit

- > [A Priceless Collection](#)
- > [How the Collection is organised](#)
- > [Frequently asked questions](#)
- > [Unit staff](#)
- > [Genizah Fragments Newsletter](#)

Contact the Unit

Dr Ben Outhwaite
Taylor-Schechter Genizah Research Unit
Cambridge University Library
West Road
Cambridge
CB3 9DR

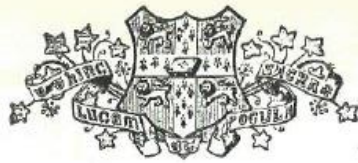
Tel: +44 (0)1223 333129

Fax: +44 (0)1223 333160

E-mail: genizah@lib.cam.ac.uk

שכטר

אנשי וועד בית מדרש החכמות הכולל אשר בעיר קנטבריא
לאנשי שם ראשי חבר היהודים השוכנים בבירת מצרים שלוםכם ירבה וישנה.

אנשי שם וקריאי העדה.

בנפש הפיצה הגנו מנישים לכם את תודתנו לא לבר על אשר קבלתם בסבר
פנים יפות את המורה שלנו בספרת חכמי הרבנים בבואו אליכם אך גם על החסד
הרב אשר עשייתם עמנו בהרשותכם אותו לשוב אלינו וידיו נושאת שרירי ספרים
למכביר המוצאים מבתי הגניזות אשר לכם. משמרת הקדש אשר בה שמרתם את יתר
הפליטה של הכתי שלכם לעד היא כי משל הקדמוני "דבר שבכתב קיים" כמו חק היה
בישראל. מעם החק הזה הנשמר מאז בתוככם היתה נסבה כי מקדש מעט שלכם על
יד נהר פישון. אשר העמיד שם לבחיר הסופרים יותר מאלף שנים. שמעו יצא בנים
זה זמן כביר. ואנחנו תפלה כי לא יחרל לנצח. אמנם עיני עדתכם צופיות ברגש קודש
להעת היותר עתיקה אשר בה הביע חווה יה לאמר. ביום ההוא יהיה מובח ליהוה בתוך
ארץ מצרים ומצבה אצל נבולה ליהוה : והיה לאות ולעד ליהוה צבאות בארץ מצרים :
ובכן טובי עין הנדחים בארץ מצרים תבורכו בכלל ישראל מברכותינו לארך שנים על הטובה
אשר נמלתם אותנו. הלא היא כתובה על ספר משלות להמלך החכם מכל האדם. יש
מפור ונוסף עוד : באמנה על ידי צדקת פורוניכם אשר עשייתם עם ציר שולח מאתנו
בתתכם לו מספריכם העתיקים יספתם על שמותכם הטובה הנודעת מימי עולם. אך
גם צדקתכם זאת תוסיף דעת לדורשי קדמוניות ספרתכם. כי בלי ספק אף מאיים
רחוקים האלה אחרי דרך מבוא השמש אור מצער יסוב לאחור ויאיר פני ספרתכם. אשר
בעת נעלה על לבנו יקר תפארתה מימי קדם. נפשנו יודעת מאד כי גם עתה יאמנו
דברי החכם "ממורה יחלק אור". ובכן. יהי שם יהוה מברך מעתה ועד עולם : ממורה
שמש עד כבואו מהלל שם יהוה :

קנטבריא

ב' סבת תרנ"ט לפ"ק.

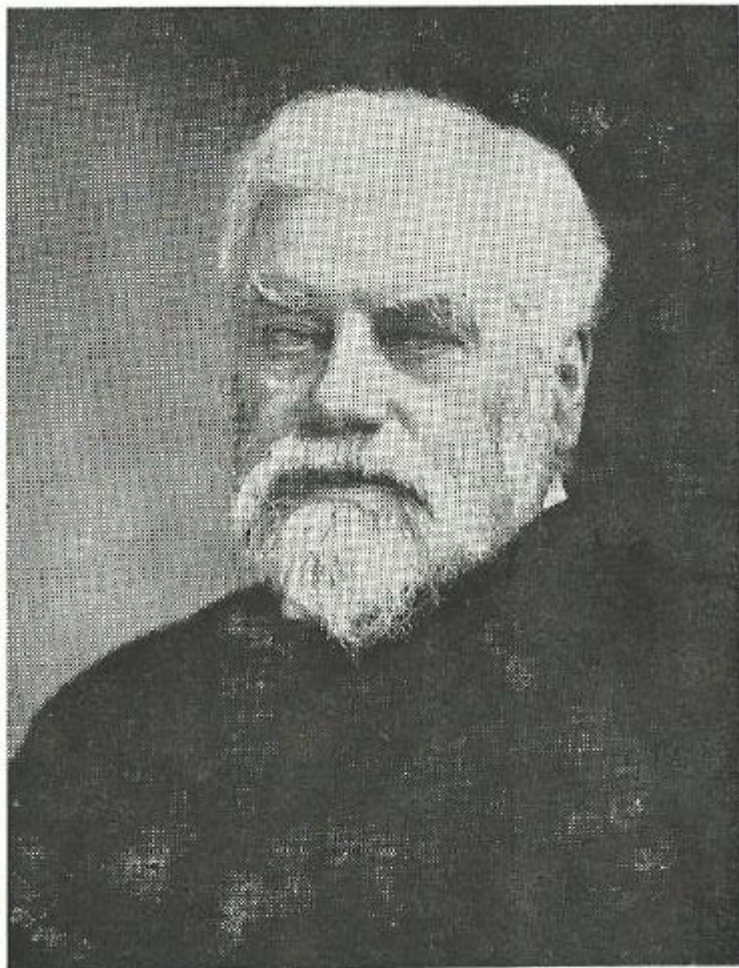
11. מכתב תודה של מנהלי האוניברסיטה בקמברידג' לראשי תקהילה בקהיר

• מכתב תודה מהנהלת

קמברידג'.

הגניזה הקהירית

• טיילור

13. צ'ארלס טיילור, שעל שמו ועל שמו של שכטר
נקרא אוסף קטעי ה"גניזה" בקמברידג'

<http://cudl.lib.cam.ac.uk/search?facet-collection=Cairo+Genizah&fileID=TS&keyword=genizah>

 UNIVERSITY OF CAMBRIDGE

Study at Cambridge

About the University

Research at Cambridge

Quick links

[/ University Library](#) / [Cambridge Digital Library](#) / [Search](#)

HomeBrowseSearchMy LibraryAboutHelp

X CUDL ID: TSAdvanced Search

Legal document: ketubba (T-S 12.49 Page: 1r)

Ketubba for the marriage of Sahlān and his bride. Ca. mid 11th century CE. Written by Yefet b. David. Signed by Ya ʿiṣ ha-Kohen ...

- Cairo **Genizah**
- MS- **TS** -00012-00049
- 1898 as part of the Taylor-Schechter **Genizah** Collection CUL

Legal document; list (T-S 6J1.12 Page: 1r)

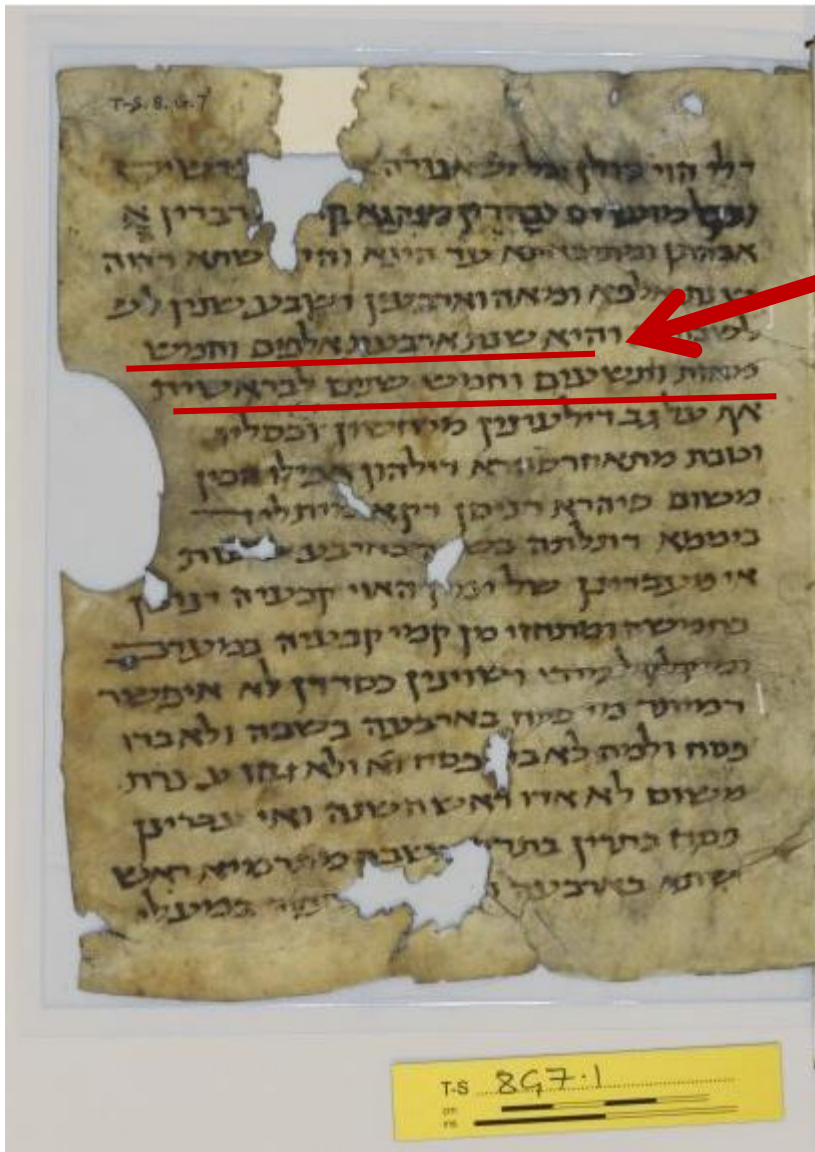
Recto: betrothal deed for Nathan b. [...] ha-Kohen and Sitt al-Bahā bat Abraham in the hand of Mevorak b. Nathan, dated Sivan ...

- Cairo **Genizah**

אגרת "ראש הגולה"

• 4595 לבראשית

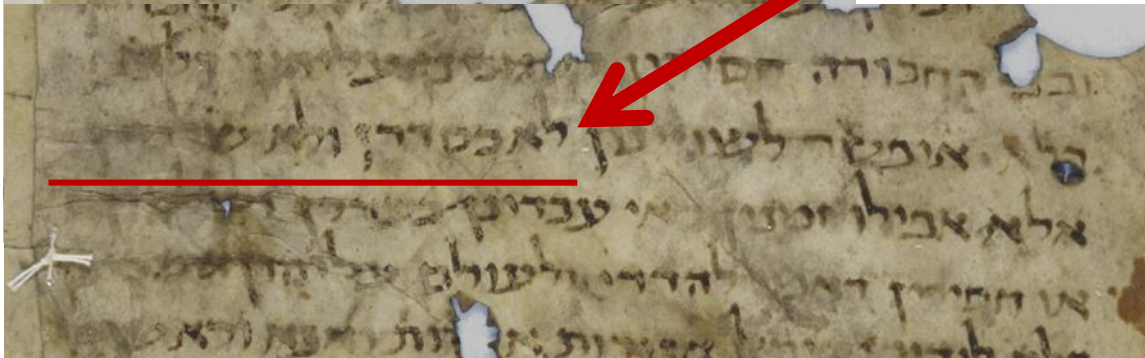

אגרת "ראש הגולה"

- לפי ככלי הלוח סימנה **זשה** (פסח ביום חמישי).

- לפי "ראש הגולה סימן השנה **זחג** (פסח ביום שלישי).

- "לא כסדרן ולא שלמין"

מחלוקת בין רס"ג ובן מאיר - 1

• הראשון אשר גילה לנו את דבר המחלוקת היה הקראי סהל בן מצליח אשר חי באותה תקופה וכך הוא מתאר את המחלוקת:

"בימי הפיתומי (ע"ש מחוז הולדתו - ע.ר.) אשר פיתה אנשים ונחלקו במועדים ויעשו אנשי א"י יום אחד והבבלים וההולכים אחריהם עשאוהו יום אחר... וקללו אלו לאלו ונדו אלו לאלו... יש אנשים משוכני א"י שהלכו אחרי הבבליים וגם השוכנים בארץ שנער הלכו אחרי אנשי א"י..."

מחלוקת בין רס"ג ובן מאיר - 2

- בן מאיר וחכמי א"י טענו שמסורת היא בידם שאין להפעיל את 3 הדחיות האחרונות ("מולד זקן", "ג' ט' ר"ד בפשוטה", "ב' ט"ו תקפ"ט אחר עיבור") אלא בתוספת תרמ"ב חלקים. פירושו של דבר שהמולד יהיה זקן לא בשעה י"ח אלא בשעה י"ח ותרמ"ב חלקים. לכן תהיה הדחייה השלישית ג"ט תתמ"ו (ג"ט-ר"ד בתוספת תרמ"ב חלקים) והדחייה הרביעית בט"ז-קנ"א (בט"ו-תקפ"ט בתוספת תרמ"ב חלקים).

מחלוקת בין רס"ג ובן מאיר - 3

- מולד תשרי של שנת 4683 חל ב- 3d,9d,441p

שנה לבהרד	שנה במחזור	יום	שעה	חלק	סימן השנה לרס"ג	סימן השנה לבן מאיר
4682	8	4	11	932	השג	החא
4683	9	3	9	441	הכז	גכה
4684	10	0	18	237	בחג	זשג
4685	11	5	3	33	השג	השג
4686	12	4	0	622	הכז	הכז
4687	13	1	9	418	בשה	בחג
4688	14	5	18	214	זחג	השג

$$204 < 441 < 642 + 204$$

מחלוקת בין רס"ג ובן מאיר - 4

Oxford: MS heb. f.56/82 - F 21374

http://genizah.bodleian.ox.ac.uk/fragment/MS_Heb_f_56/82a

וכתבתי אליו כל מה אגיד
להזהיר מעשות כן ולהודיע
כי המה שלמין ולבאר לו
מאי זה טעם המה שלמין
ושבתי אני וירדתי בעד
והיות סבור כי קיבל עד
אשר באה השמועה בנדר
כי הכריתם חסדיו ועל זאת
נבדל כל רבנותי חמט הישינות
כי כמזה לא נהיה מעולם
להכריז המועדים שלא
כהלכה על כן בחידתם
כתבן אל כל ישראל אשר
בכל המקומות להודיעם
כי כל שזון בחבר הזה
ואין בינינו חלוקה כל עיקר

82
וכלכתי מהמון אל המון ובשמי
מחיל אל חיל כזכרו טפיו ועללו
לנתי כן זכרכם תלמידיו לא
נער מעיב ולא נער מנגד עיני
ומן יור אלהי עזי אשאלה
להראותני פניהם ופניכם
בקרב ברוב שמחות ועל
דברת השמחה הנשמעת
בארץ הקדמתי מקץ שני
חדשים וכתבתי אליכם אגרות
ובתוך אגרות ראש העלה
ועזרהו קדושנו וכל ראשי
הישיבות ואמנם משגבנו
להודיעכם כי בתוך הליך
שגבר בהיותם בלב שלעתי
כי בן מאיר חושב להכריז
מרחשון וכסלו חסדיו

מחלוקת בין רס"ג ובן מאיר - 5

Oxford: MS heb. f.56/82

על עמך ואזרו טא כגדיו
חלעיקם וכאנשי חול למלחמות
ויר וחוסן על עם ישראל ועל
נחלת לבל יאכלו חמץ בפסח
ובליאכלון וישוטן ויעשון
מלאכה ביום הכפורים
ותהיה התקנה הגדולה הזאת
עלידיכם ופרשן לפנינו
בבל אשר תעשון עם שלומכם
וחפצים ושאלותיכם ותען שלום
לרב ניה ולכל רעבנו אחינו
כקבור איש ואיש ושלומכם
ירבה וטובה ומוף

83
להזהירן לבלתי עשות כן ולא
שמע ויהי כי הכריוס חסדיו
יאגן כל רבותינו אשר בשיבות
פ לא נהיתה ולא עתה כזאת
להכריוס מועדים שלא פהגה
ועלן כתב אל המקומות להודיע
את ישראל טראש הגולה ועזרהו
קדושנו וגם ראשי השיבות כול
יתמכם משגבנו וכל האלופים
וכל החכמים והתלמידים שוין
בדבר הזה כי חנה שלמ
והפסח בשלישי ואין בינינו
חלוקה ואין פרץ ואין יוצאת
ואין טחה ברחבתנו ושלח
מקץ שני חדישים את אגרותיהם
אלוכם בערך אגרותי עה
כבואם הקבילו וקראו ועמדו

מחלוקת בין רס"ג ובן מאיר - 6

Philadelphia, Penn CAJS: Halper 332, Fragment 1r, FGP No.: C211355

שלא יהא מכשול ולא מוקש
במקומכם ולא במקומות
ישוראל ופועל לפניו
תשובת הדברים גם כן
חפצכם עם שלומכם
ושלומכם ושל ויעצם
לעב

לעצמו ערבי
على الروح والى لى واى هذا اذ الله لى
لى الله لى لى لى لى لى لى لى لى
لى لى لى لى لى لى لى لى لى
لى لى لى لى لى لى لى لى لى

וכה הסכים ראש הגולה
וראשו הישיבות וכל האלופים
וכל החכמים מבין עם תלמיד
והסריון מרחשוץ ונסלו שלמין
והפסח בשלשי שבועות
גם אנכי כתבתי ~~לך~~ אצותיהם
אל רוב המדינות האדירות
ליצאת את ידי חובתי גם
אתם בעמדין בדבר הורה
וגדרו את הפרצה הזאת
ואל תמרו את פיו ואל
יעשו איש מן העם בדרך
לחלל את מועדי יי ואלכל
חמץ בפסח גם לא לאכל
ולשתות ולגשות מלאכה
ביום הכפורים כן יהיו רצון

העתקת הדחיות מתשרי לניסן

- מצינו שהיתה רווחת גם מסורת לדחיות ראש חודש ניסן.
- כיוון שמספר הימים שבין ראש חודש ניסן לראש חודש תשרי הבא- קבוע (163 ימים), לכן באם ברצוננו להעתיק את הדחיות מתשרי לניסן עלינו להפחית יתרון של ששה חודשים = ב', ד' תל"ח.
- אמור מעתה כל שעה עגולה בתשרי תסתיים בתרמ"ב חלקים בניסן.
- לדוגמא – מולד זקן בשבת בחודש תשרי (ז', ח"י) יהפוך ל- 5d,13h,642p

הכנת לוח סימני השנה לשיטת בן מאיר

- יתרון חודש- 1d,12h,793p
- יתרון 6 חודשים- 2d,4h,438p
- כאמור מולד תשרי המסתיים בשעה עגולה כשנמיר אותו לניסן שלפניו נקבל מולד המסתיים ב- 642p (=תרמ"ב).
- אמור מעתה שדי לנו להזיז את מולד בהר"ד בתרמ"ב חלקים ולקבל את סימני הלוח אליבא דשיטת בן מאיר!

מחזור ג"ח אדו"ט														חוקי הדחיות							
מניין לשטרות	שנה לבהרד	שנה	מעוברת?	מעוברת אחרי	יום בשבוע	ימים	שעות	חלקים	המרה לחלקים	חלקים ושעות	מס' ימי השנה	ימי השנה לאחר החוקים	יום בשבוע לאחר דחייה	חוק 1	חוק 2	חוק 3	חוק 4	חוק 5	סך המזוזה	אינדקס	המרת אינדקס לסימני הלוח
1001	4450	4	0	1	2	1624982	5	295	42119539135	5695	354	355	2	0	0	0	0	0	0	255	בשה
1002	4451	5	0	0	6	1625336	14	91	42128724331	15211	354	355	0	1	0	0	0	0	1	053	זשג
1003	4452	6	1	0	3	1625690	22	967	42137909527	24727	384	383	5	0	0	1	0	0	2	531	החא
1004	4453	7	0	1	2	1626074	20	476	42147860156	22076	355	354	3	0	1	0	0	0	1	345	גנה
1005	4454	8	1	0	0	1626429	5	272	42157045352	5672	384	385	0	0	0	0	0	0	0	055	זשה

אמר"ת ליומו במר"ת למחר

T-S Ar 29.129

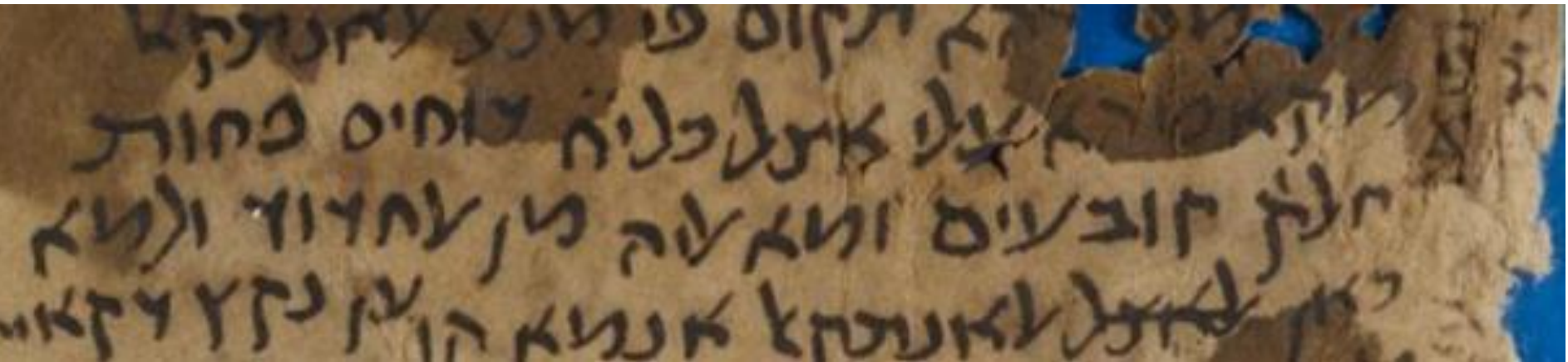

אמר"ת ליומו במר"ת למחר

T-S Ar 29.190(9)

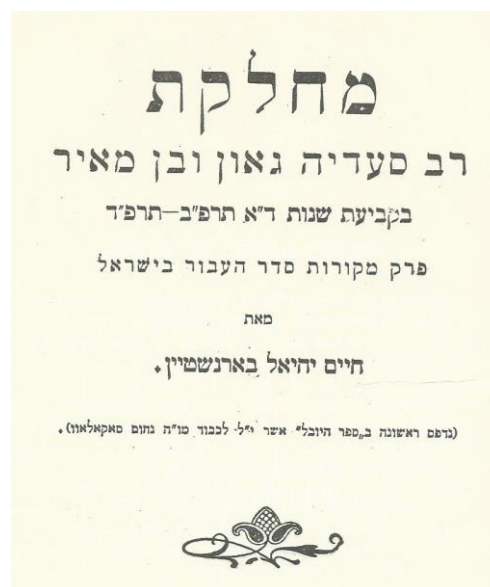
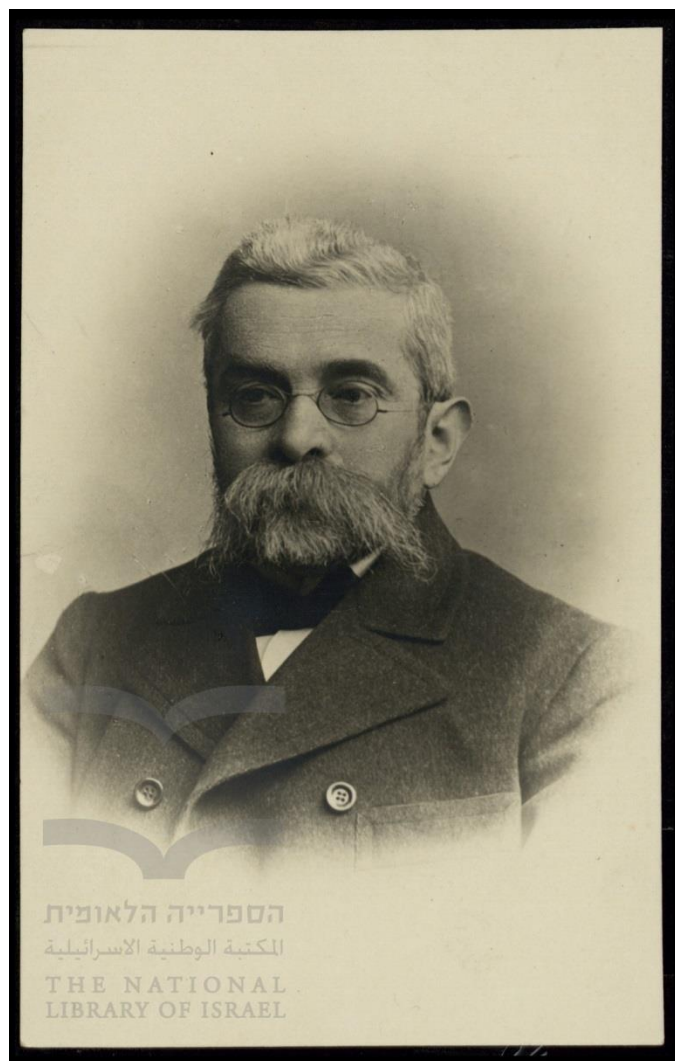
על יסוד כל י"ח דוחין פחות חלק קובעין T-S NS 98.40

תמרורים בהיסטוריה של הלוח העברי

חוקרים חשובים במאה ה-19

- חיים יחיאל בורנשטיין (א'
בסיוון ה'תר"ה, 1845 - כ"ח
באב ה'תרפ"ח, 1928), גדול
חוקרי הלוח העברי בדורות
האחרונים.

תמרורים בהיסטוריה של הלוח העברי

חוקרים חשובים במאה ה-19

- צבי הירש יפה (י"א בסיוון ה'תרי"ג, 17 ביוני 1857 – י"ח בניסן ה'תרפ"ז, 20 באפריל 1927) היה מתמטיקאי, מהנדס, עסק בחקר לוחות השנה הכללים ובלוחות השנה העבריים. זכה וא.א. עקביא הו"ל את ספרו החשוב "קורות חשבון העיבור" (תרצ"א).

"עיגול דרב נחשון"

- לוח של 247, היו שטעו וחשבו שהלוח חוזר על עצמו לעולם.
- $13 \cdot 19 = 247$
יתרון 13 מחזורים:
- $13 \cdot 69715 \bmod (181440) \equiv 180535 \equiv -905p$

"עיגול דרב נחשון"

- ניתן להוכיח שלא ייתכנו 247 שנים עוקבות שלכולם סימן שנה זהה.
- אם נכין לוח שמכיל את כל הצירופים האפשריים של סדרות בנות 247 שנים, נקבל לוח 745 ראשים $(3n+4)$.

"עיגול דרב נחשון"

$$\text{Max}(mt_{i+1} - mt_i) < 905$$

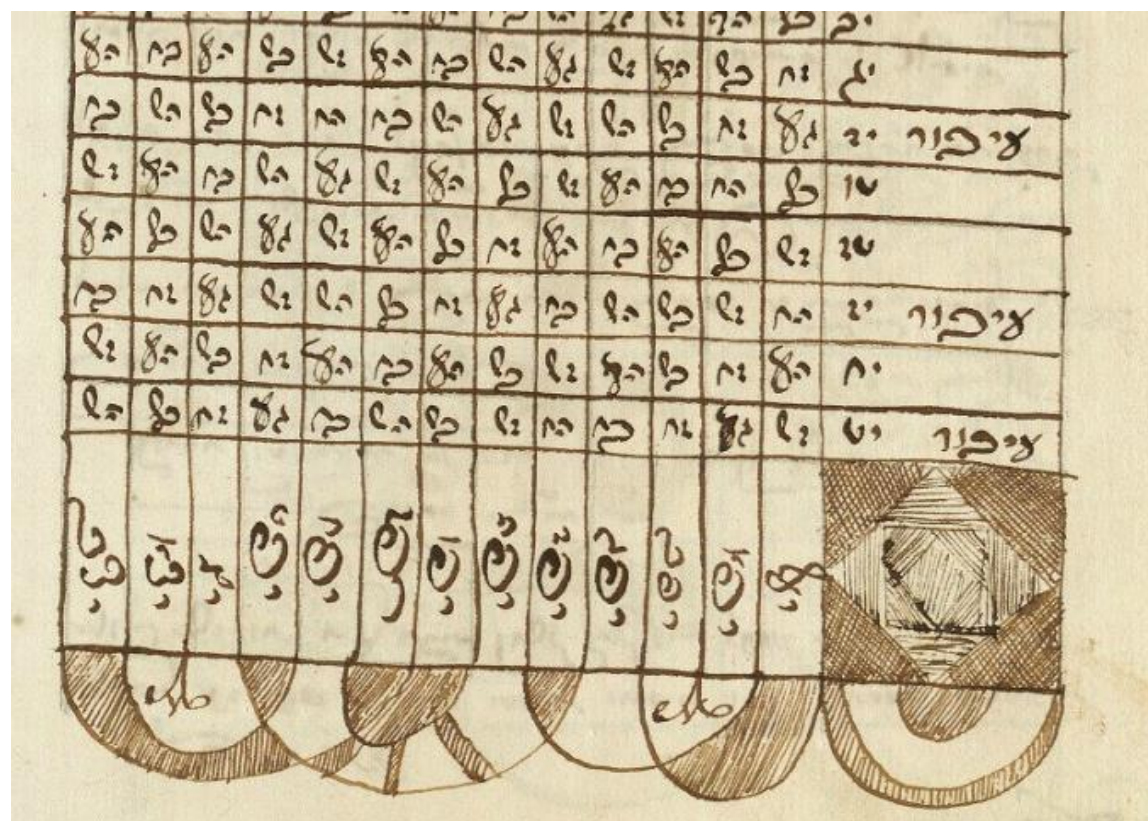

	מ' תשרי	מס' שורה				
1	mt1	1	2	3	...247	
2	mt2	1	2	3	...247	
3		1	2	3	...247	
.		.				
.		.				
.		.				
		.				
745	mt745	1	2	3	...247	

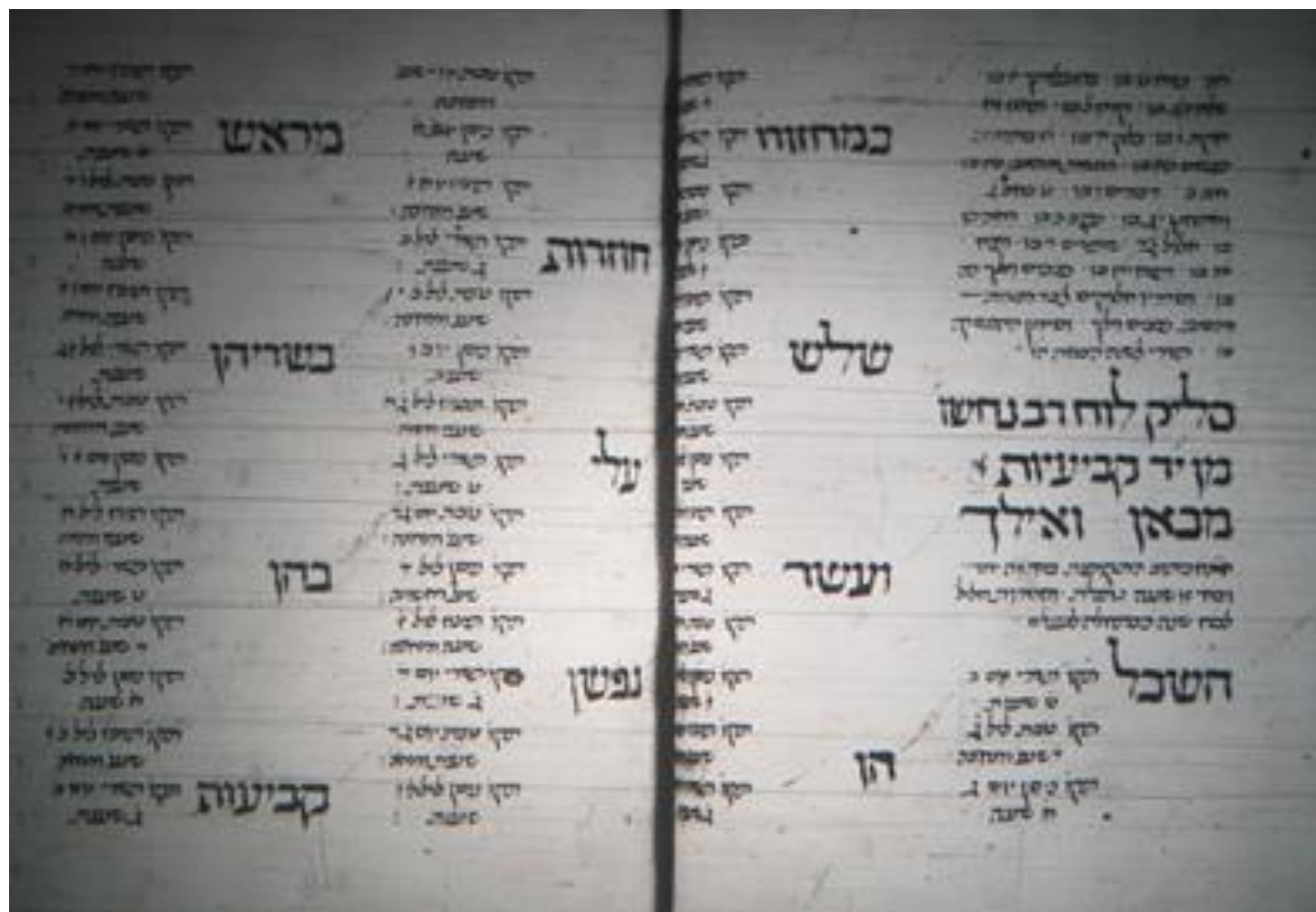
- הפרשי מולדות תשרי של כל 2 שורות עוקבות קטן מ-905, מש"ל.
- מכאן נובע שבהינתן לוח סימני שנה של 247 שנים, ניתן לזהות באופן חח"ע את שנות הכנת הלוח.

כת"י קופנהגן 37

[illegible]

אוקספורד בודלי 336

ס פ ר

שני המאורות

כולל שני מאמרים יקרים לשני המאורות הגדולים, ה"ה

מאמר הייחוד

להרמבם ז"ל

העתיקו מלשון ערבי החכם ר' יצחק בר נתן החסיד
עם הערות בכיאר המלות והענינים.

נלוה אליו מכחב מאת החוקר המפואר
הרב הגאון מהר"ר ש"י ראפאפורט אב"ד דק"ק פראג,

ושל שאלות

נשאלו לרב הח' מורנו ר' אברהם בן עזרא וחשובותיו
יצאו מונהגות מתחת יד הח' המפורסם מהר"ר שד"ל ז"ל.

הוצק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים חש"ט

שניהם נדפסו ראשונה ע"י

משה שטיינשניידער.

בהוצאות אר"י ליב צארענא-סקא

בערלין חרוז.

אלו השלש שאלות

נשאלו לרב החכם מורנו ר' אברהם בן עזרא,

שאלם חור התורה וערי התעודה

רבנו דוד בר כבוד רבנו יוסף נרבוני ז"ל. (1)

השאלה הראשונה על דברי הלוחות אשר נכלו ראשונים,
איש על שמו מחוקנים, שהם בנויים

על רמ"ז שנים, אם הם נאמנים ונכונים, כי מצא בם השואר
דברים שאינם הנגזרים. והשאלה השנית מדוע היה בין חג
הפסח שלנו ובין מועד של ערלים בשנת שש עשרה לסחזור
המולדות קרוב מארבעה שבועות ימים, והשאלה השלישית
מה טעם ז"מ תר"מב כחקופת שמואל.
וככה השיב עליהם.

התשובה על השאלה הראשונה. רמ"ז שנים הם יג'
מחזורות⁽²⁾, וככה תתן לכל מחזור ב"ו חקצה לא יצאו
שבעה ימים שלמים, כי יחסרו תתקצ"ו חלקים (אמר שר"ל ז"ל
תתק"ה חלקים). והנה כל שנה שאינה צריכה לרקדוק חרקי
השעה, לעולם תהיה בכונה, רק בשנת טר"ד או ט"ו חקצ"ט (ר"ל
גטר"ד, בט"ו חקפ"ט), או שיהיה המולד ביום הגון קרוב מי"ח
שעור, יש פעמים שהוא מעוות (כי או צריך לדעת רגע המולד
בצמצום, לדעת היש מקום לדחיה, אם לא, ורגע אחת יוכל להזיז
סבה לחילוף הקביעות). והכלל הנה רצו לעגולות רמ"ז, הלוחות
הראשונים אשר שברת, יישר כחך ששברת.

כתב יד – ספר עברונות (משנת 1566)

לוחות "הטור" המשובשים

- ללוח הנדפס בטור שו"ע (או"ח סימן תכ"ח) הועתק עיגול דרב נחשון גאון.
- מכאן נוצר "הפולמוס" בשנת תרס"ב/ג'.

שנת תרס"ב (=זחג)

דגנות ראש חודש סימן תכח

כ"ח

שער הציון

(ג) אחרונים : (ד) פ"א : (ה) פ"ז :

(*) ובאיזה זמן קובעין החדשים וזמני המועדים פיין בסור [ובלבוש ציח' כל ענין בפרט ע"ש וכן בפר"ח ביאר בפירושו כל שנה ושנה את סימניו פ"ט] אכן מה דמשמע מפורש ששנת **תרס"ב סימנו ז"ש** [היינו שר"ה יחול ביום זי"ן והיא שלמה דהיינו שחשון וכסלו מלאים וממילא יבוא פסח ביום חמישי ושנת תרס"ג סימנו ז"ח [והוא שר"ה יחול ביום זי"ן והיא חסרה] ושנת תש"ז סימנו ה"ש [דהיינו שר"ה יחול ביום ה' והיא שלמה וממילא יחול הפסח ביום א'] ולענין שנת תש"ח שהיא שנה ג"כ [היינו שר"ה יחול ביום ג' והחדשים כסדרן החד מלא ואחד חסר] ובאמת הוא פ"ס כמו שכתב בפר"ח ששנת תרס"ב סימנו זח"ג דהיינו שיום א' של ר"ה יחול ביום זי"ן והיא חסרה דהיינו שחשון וכסלו שניהם חסרין וממילא יבוא יום א' של פסח ביום ב' ושנת תרס"ג סימנו הש"א דהיינו שר"ה יחול ביום ה' והיא שלמה ופסח יבוא ביום א' ושנת תש"ז סימנו הכ"ז [דהיינו שר"ה יחול ביום ה' והיא כסדרן וממילא יבוא יום א' דפסח ביום זי"ן ושנת תש"ח סימנו כש"ז דהיינו שר"ה יחול ביום ב' והיא שלמה דהיינו ששניהם מלאים וממילא יבוא הפסח ביום ז' ועיין בח"ס חלק ששי סימן יו"ד שכתב ג"כ לענין הקביעות לפיין בסור ובהגהת הפר"ח וכן מלאה עוד בכמה ספרים שכתבו שכנים דברי הפר"ח ואין לזוז מהם. ועיין בפר"ח שיש עוד נ"מ באיזה שנים אך הם רחוקים מאד קרוב למאחז שנים ובידאי יבוא הנזכר קודם ונקדש החודש פ"ט הראיה ואין נ"מ מזה : והנה בעתים הללו נמסר בעו"ה הדפסת הלוחות ביד כל אחד ואחד יש מזה קלקול גדול שיש מהם שלוקחים איזה לוח ישן ומדפיסים ממנו ומסמכים בהם הכריות שהרבה פוכרי דרכים שאין יודעים זמני חדשים ומועדים כ"א מן הלוח וסומכין עליו כעל פוסק מפורסם וראוי מאוד לגדולי ישראל לנשגים פ"ז. ומה קוב היה אם היה הנהגה בישראל שלא ליקח לוח כ"א כשיש עליו הסכמה מאחד מהגדולים שנדפס כדן :

פרוייקט פרידברג לחקר הגניזה

"דאת בנציבין, ומצודתך פרוסה בירושלים" (פסחים ג:)"

THE FRIEDBERG JEWISH MANUSCRIPT SOCIETY

FGP

גניזת קהיר
Cairo Genizah

FNP

אוסף נחום
Nahum Coll. Of Yemenite MS.

FBP

שינוי נוסחאות - בבלי
Talmud Bavli Variants

NEW!

FSP

קטלוג זוסמן
Sussmann C. For Talmudic MS.

FJP

הקורפוס לערבית-יהודית
Judeo-Arabic Corpus

FJBP

ביבלי לערבית-יהודית
Judeo-Arabic Biblio.

The FJMS Portal for
Jewish Manuscripts
and Books Projects

This portal contains links to six websites (listed on the left side of the page) related in one way or another to Jewish manuscripts and their exposure to the general public, within the framework of advanced software systems. The sites are freely accessible to everyone anywhere, and at any time. The Genizah site, the Nahum site and the Talmud Bavli variant-readings site contain together more than half a million high-quality digital images of all the relevant manuscripts. Full details of the purpose of each site and the way it operates can be found on their respective homepages. All sites were developed and are maintained by "Genazim" (currently "Genazim Digital"), headed by Prof. Yaacov Choueka, as a joint venture of the "Friedberg Genizah Project" (FGP) and the "Friedberg Jewish Manuscript Society"(FJMS).

פורטל FJMS

לפרויקטים בכתבי יד ובספרים
יהודיים

The Friedberg Jewish Manuscript Society (FJMS) ,
פורטל זה מכיל הפניות לששה אתרי אינטרנט (המפורטים בצד שמאל של הדף) הקשורים בצורה זו או אחרת לכתבי-יד יהודיים וחשיפתם בפני הציבור הרחב, במסגרת מערכות תוכנה מתקדמות, כשהם נגישים חנים לכל דורש בכל מקום ובכל שעה. אתר הגניזה, אתר נחום, והאתר לשינויי נוסחאות בתלמוד הבבלי אף מכילים יחד למעלה מחצי מליון תמונות דיגיטאליות באיכות גבוהה של כל כתבי היד הרלוונטיים. פרטים מלאים על מסרת כל אתר ואתר ודרך הפעלתו נמצאים בדף הבית של האתר ובטקסטים הנוספים המופיעים באתר. כל האתרים פותחו ומתוחזקים על ידי "גניזים" (כיום "גניזים דיגיטלי") בראשותו של פרופ' יעקב שויקה, כמיזם משותף של "פרויקט פרידברג לחקר הגניזה" (FGP) ו"אגודת פרידברג לכתבי-יד היהודיים" (FJMS).

פרוייקט פרידברג – גניזת קהיר

אתר פרויקט פרידברג לחקר הגניזה

פרויקט פרידברג לחקר הגניזה הוא פרויקט שאפתני ומקיף שאחת ממטרותיו החשובות היא למחשב את כל עולם כתבי היד של גניזת קהיר – תמונות, זיהויים, קטלוגים, העתקות, ציורים והפניות ביבליוגרפיות. אתר זה מציג את תוצאות עבודתו של הפרויקט כפי שהן זמינות מדי פעם. חוקרי גניזה פעילים או חוקרים בתחום מדעי היהדות (או האסלאם) באופן כללי מוזמנים להירשם לאתר. האתר מפותח ומתוחזק על ידי "גנזים", יחידת המחשוב של פרויקט פרידברג לחקר הגניזה, בראשותו של פרופ' יעקב שויקה.

פרוייקט פרידברג – המשך

העתקות ותרגומים

הפניות ביבליוגרפיות

תמונות

עיון מהיר

זיהויים

מידע קטלוגי

קטלוגים סרוקים

העתקות

ביבליוגרפיה

תצורף

הצעות צירופים

הוספה למאגר האישי

הוספת הערה

מסכן ☒ ☐

חיפוש מתקדם

1599 מספרי מדף נמצאו

בחירת מספרי מדף

<< דף 1 מתוך 160 דף >>

תמונות ממוזערות

i	(Budapest: 22 (Current: 64	☐
i	(Budapest: 64 (Alt: 22	☐
i	(Budapest: 123 (Current: 164	☐
i	(Budapest: 140 (Current: M16	☐
i	(Budapest: 164 (Alt: 123	☐
i	(Budapest: 164 (Current: M60	☐
i	Budapest: 336	☐
i	Budapest: 423	☐
i	(Budapest: M16 (Alt: 140	☐
i	(Budapest: M60 (Alt: 164	☐

בחירת דף זה | בחר הכל

מחיקה | נקה הכל

חיפוש מתקדם

בחר פרמטרים לשאילתא

אוסף

חיבורים (לפי סדר הא"ב)

תחום וחיבור

מחבר

תקופת העתקה

שפה ואות

כתיבה

ניקוד

מספר טורים

טווח שורות

מצב פיזי

חומר

תכונות

מקור המידע

תנאים נוספים

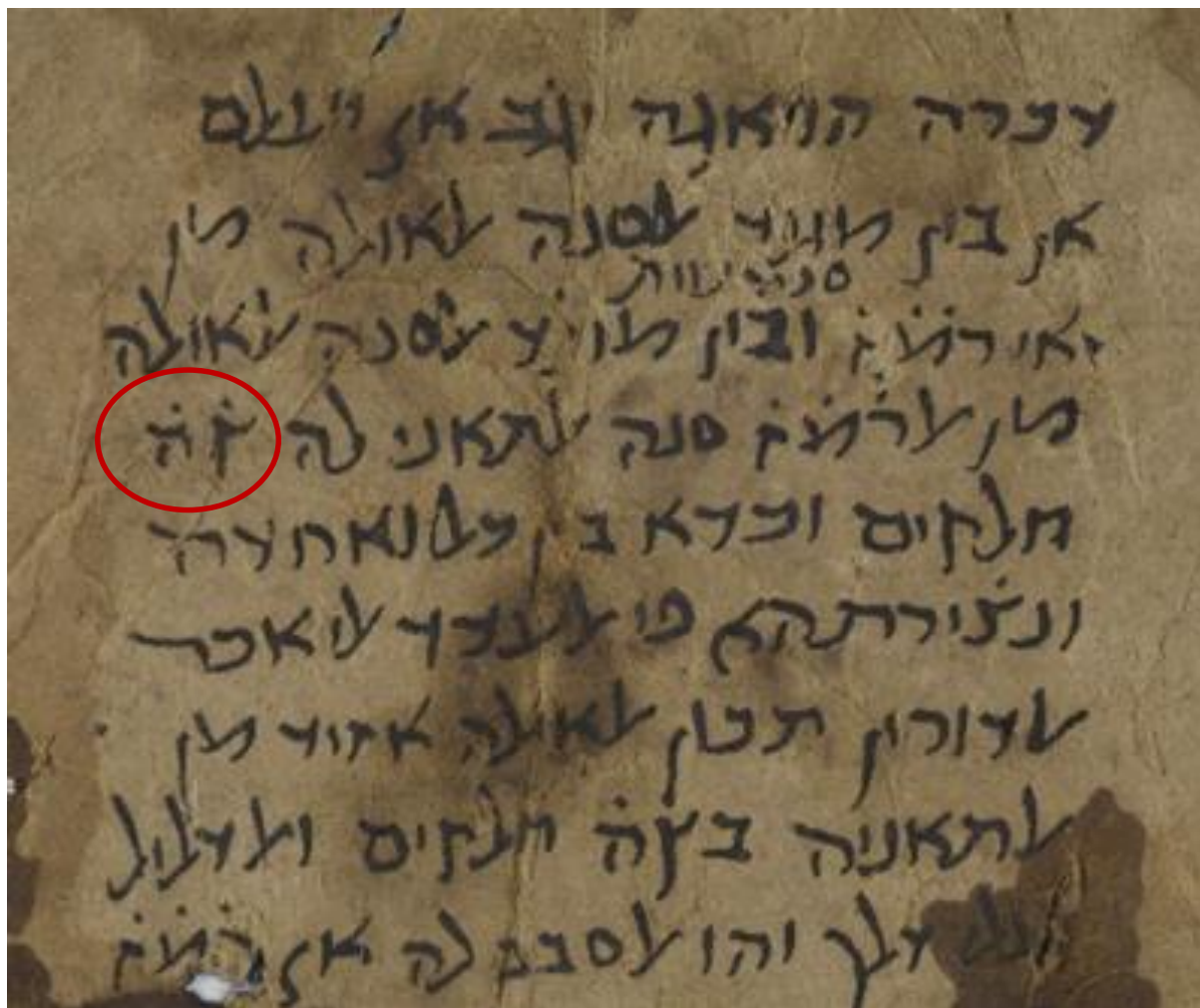
נתונים מחושבים

הפניות בביליוגרפיות

תחום: אסטרונומיה: לוח שנה

גניזת קהיר

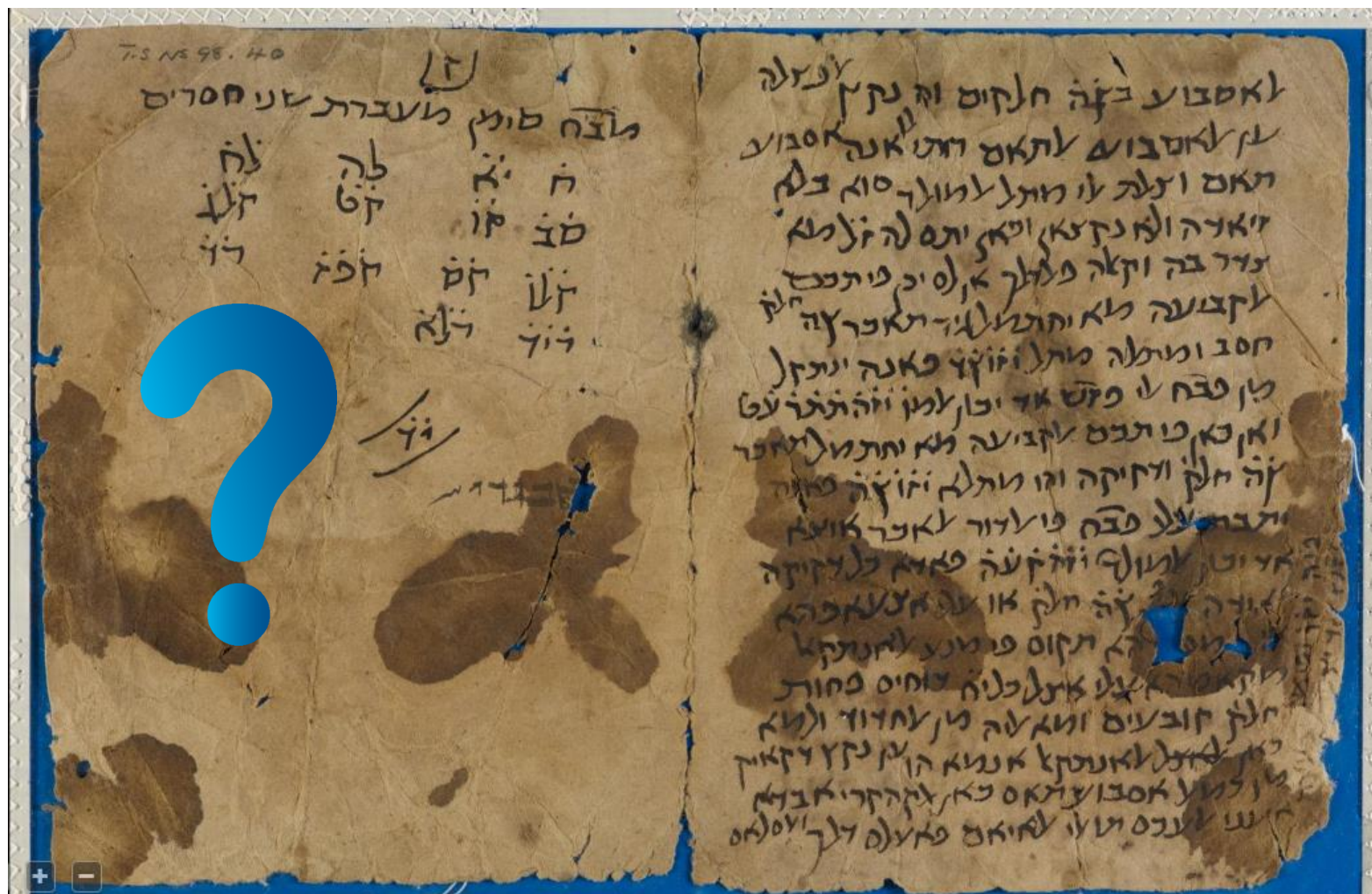
T-S NS98.40

מספר מדף- Cambridge, CUL: T-S NS 98.40

Cambridge, CUL: T-S NS 98, מספר מדף-

מספר מדף T-S.10k20.2

טבלאות יאשיהו בן מבורך אלעאקולי

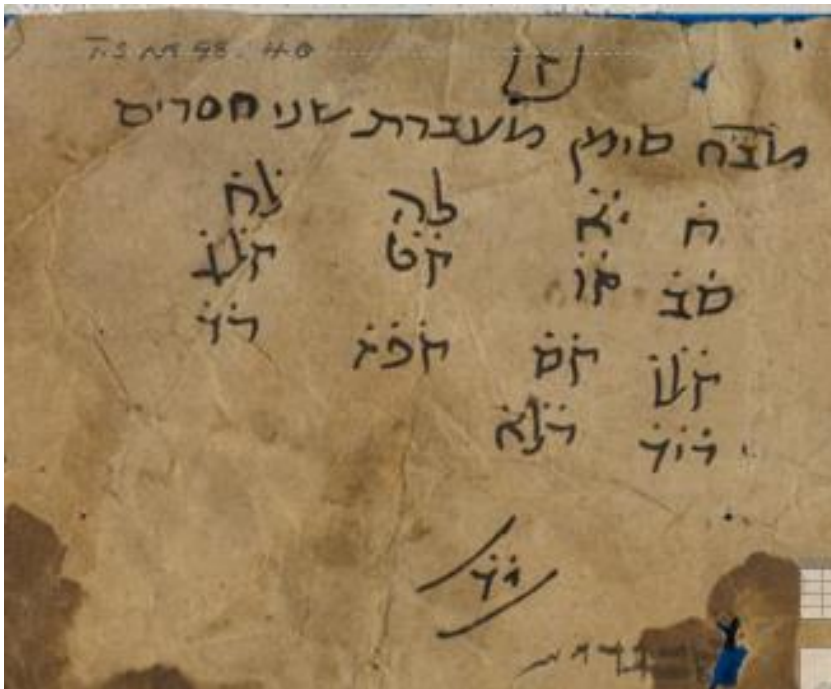
- אופן השימוש הוא כדלהלן, מפחיתים 1000 ממניין השנה לשטרות, ומהשארית מפחיתים כפולות שלמות של 247 שנים, את התוצאה מחפשים באחת מהטבלאות של סימני השנים, כלומר אם S מסמן את מניין השנה לשטרות, והאות M מסמנת את התוצאה, יש לבצע את הפעולה החשבונית הבאה:

$$M = (S - 1000)(mod\ 247)$$

חזרה ל-

CUL: T-S NS 98

- נחזור לטבלת השנים במסמך זה:
- מסתבר שכל השנים בהתאמה
ליאשיהו בן מבורך:
- בחה (מעוברת) -

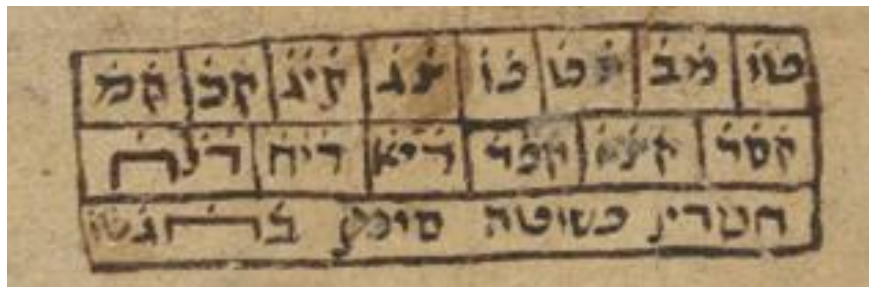

בחה

סימן השנה לבן מאיר	הזזת רמז	סך ימים במחזור	המרת אינדקס לסימני הלוח	אינדקס	סך התזוזה	חוק 5	חוק 4	חוק 3	חוק 2	חוק 1	יום בשבוע לאחר דחייה	ימ' השנה לאחר החוקים	מס' ימ' השנה	המרה לחלקים	חלקים	שעות בשבוע	יום בשבוע	אחרי מעוברת מעוברת?	שנה במחזור	שנה לבהרד	מניין לשטרות
בחה	בחה	6938	בחה	235	2	0	0	1	0	0	2	383	384	22053	453	20	0	1	11	4457	1008
בחה	בחה	6940	בחה	235	1	0	0	0	0	1	2	383	384	38434	634	11	1	0	14	4460	1011
בחה	בחה	6940	בחה	235	1	0	0	0	0	1	2	383	383	27715	715	1	1	0	19	4484	1035
בחה	בחה	6940	בחה	235	1	0	0	0	0	1	2	383	384	44096	896	16	1	0	3	4487	1038
בחה	בחה	6940	בחה	235	1	0	0	0	0	1	2	383	384	33377	977	6	1	0	8	4511	1062
בחה	בחה	6938	בחה	235	2	0	1	0	0	0	2	383	384	24129	369	22	0	1	14	4555	1106
בחה	בחה	6940	בחה	235	1	0	0	0	0	1	2	383	384	40510	550	13	1	0	17	4558	1109
בחה	בחה	6940	בחה	235	1	0	0	0	0	1	2	383	384	29791	631	3	1	0	3	4582	1133
בחה	בחה	6940	בחה	235	1	0	0	0	0	1	2	383	384	46172	812	18	1	0	6	4585	1136
בחה	בחה	6940	בחה	235	1	0	0	0	0	1	2	383	384	35453	893	8	1	0	11	4609	1160
בחה	בחה	6940	בחה	235	1	0	0	0	0	1	2	383	384	41115	75	14	1	0	19	4636	1187
בחה	בחה	6938	בחה	235	1	0	0	0	0	1	2	383	383	26205	285	0	1	0	17	4653	1204
בחה	בחה	6940	בחה	235	1	0	0	0	0	1	2	383	384	46777	337	19	1	0	8	4663	1214
בחה	בחה	6940	בחה	235	1	0	0	0	0	1	2	383	384	31867	547	5	1	0	6	4680	1231

נחזור ל-

T-S.10k20.2 - בחג

מניין לשטרות	המרת אינדקס לסימני הלוח	סימן השנה לבן מאיר	Flag
1015	בחג	בחג	TRUE
1042	בחג	בחג	TRUE
1066	בחג	בחג	TRUE
1086	בחג	בחג	TRUE
1093	בחג	בחג	TRUE
1113	בחג	בחג	TRUE
1120	בחג	בחג	TRUE
1140	בחג	בחג	TRUE
1164	בחג	בחג	TRUE
1184	בחג	בחג	TRUE
1191	בחג	בחג	TRUE
1211	בחג	בחג	TRUE
1218	בחג	בחג	TRUE
1235	בחג	זשג	FALSE
1238	בשה	בחג	FALSE

- הפתעה!! – שנת 235 (=4684) לא מופיעה, שנת 238 (=4687) כן מופיעה. אלו שנים שהיו במחלוקת רס"ג וב"מ, והטבלה בהתאם לבן מאיר ולא לרס"ג!!!

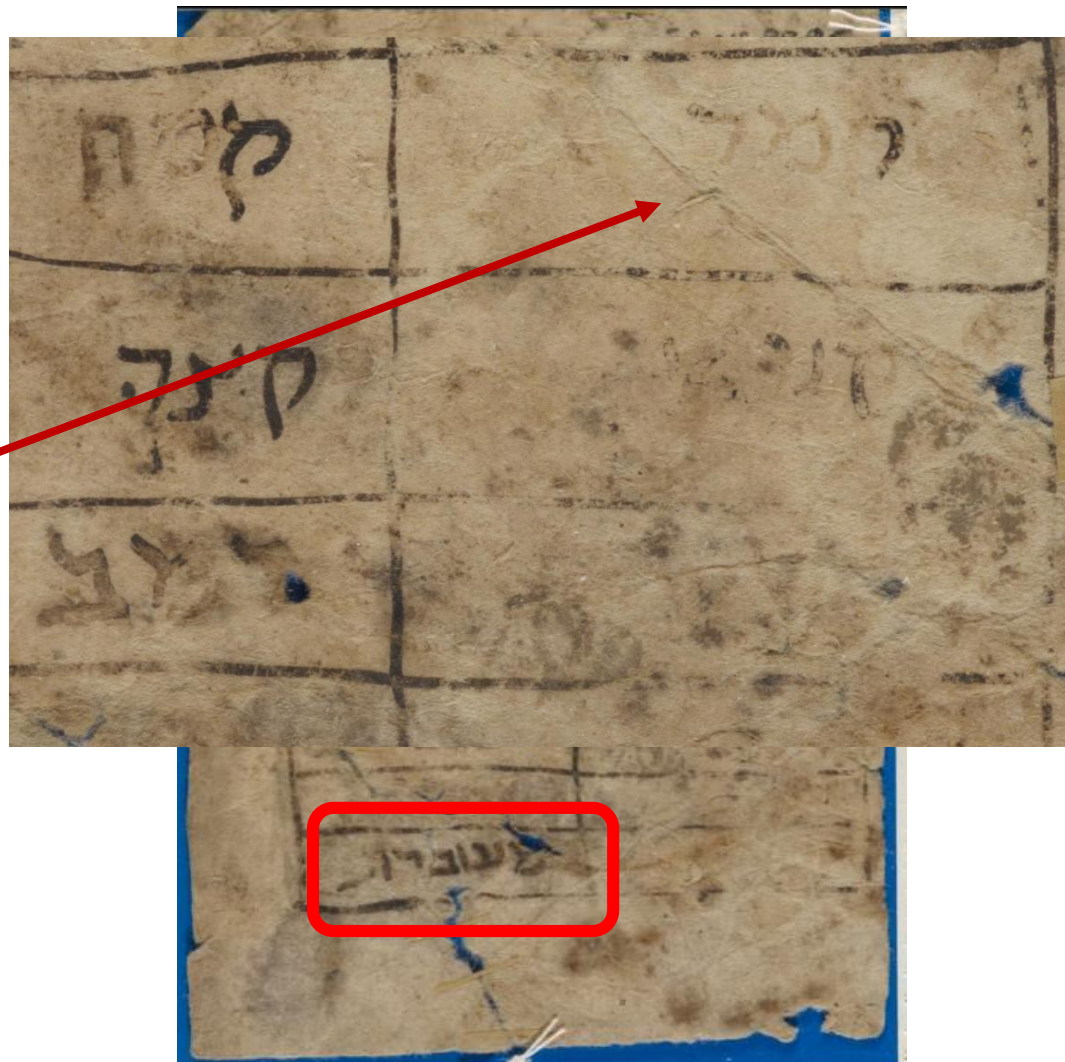
שנה לבהרד	שנה במחזור	יום בשבוע	שעות	חלקים	סימן השנה לרס"ג	סימן השנה לבן מאיר
15	15	1	0	233	בחג	בחג
35	16	1	1	624	בחג	בחג
42	4	1	5	495	בחג	בחג
62	5	1	6	886	בחג	בחג
66	9	0	19	576	בחג	בחג
86	10	0	20	967	בחג	בחג
113	18	1	2	149	בחג	בחג
140	7	1	7	411	בחג	בחג
164	12	0	21	492	בחג	בחג
184	13	0	22	883	בחג	בחג
191	1	1	2	754	בחג	בחג
211	2	1	4	65	בחג	בחג
218	9	1	7	1016	בחג	בחג
235	7	0	18	146	בחג	זשג

כב	מז
מט	מז
מ	מז
קד	ק
קח	קח
קז	קז
קז	קז
קז	קז
קז	קז
קז	קז

[illegible]

ניתוח ממצאי המסמך (זחג)

יט	כב
מו	מט
עג	צ
ק	קיז
קמד	קסח
?	קעא (מחוק)
?	קצח (מחוק)
	רמב
	מעוברת

ניתוח ממצאי המסמך - המשך

יט	כב
מו	מט
עג	צ
ק	קיז
קמד	קסח
קעא (מחוק)	קצה
קצח (מחוק)	רמב
	מעוברת

זחג
19
22
46
73
90
100
117
144
168
171
195
198
239
242

עדות לשיטת בן מאיר 184 שנים קודם המחלוקת

מחלוקת	סימן השנה לבן מאיר	סימן השנה לרס"ג	חלקים	שעות	יום בשבוע	שנה	שנה לבהרד	מניין לשטרות
TRUE	זחג	זחג	301	0	6	3	4468	1019
TRUE	זחג	זחג	482	15	6	6	4471	1022
TRUE	זחג	זחג	563	5	6	11	4495	1046
FALSE	זחג	זשה	744	20	6	14	4498	1049
TRUE	זחג	זחג	825	10	6	19	4522	1073
TRUE	זחג	זחג	1035	20	5	17	4539	1090
TRUE	זחג	זחג	7	16	6	8	4549	1100
TRUE	זחג	זחג	217	2	6	6	4566	1117
TRUE	זחג	זחג	479	7	6	14	4593	1144
TRUE	זחג	זחג	560	21	5	19	4617	1168
TRUE	זחג	זחג	741	12	6	3	4620	1171
TRUE	זחג	זחג	822	2	6	8	4644	1195
TRUE	זחג	זחג	1003	17	6	11	4647	1198
FALSE	השא	זחג	214	18	5	14	4688	1239
TRUE	זחג	זחג	395	9	6	17	4691	1242

מחלוקת	סימן השנה לבן מאיר	סימן השנה לרס"ג	חלקים	שעות	יום בשבוע	שנה	שנה לבהרד	מניין לשטרות
FALSE	זחג	זשה	744	20	6	14	4498	1049
FALSE	השא	זחא	253	18	5	15	4499	1050

מה בין "המחלוקת" לעגול דרב נחשון?

- **הצד השווה** – אם מולד תשרי חל בקרבת הדחיה (מלמעלה) עד (כולל) 642 חלקים, אזי בחלוף 247 שנים סימן השנה יהיה בדיוק כמו סימן השנה לבן מאיר....
- **הצד השונה** – גדול מ- 642 חלקים קטן מ- 905 חלקים.
- **אמור מעתה** – "שנת בוחן" תהיה שנה שבה מולד תשרי חל "מעל" הדחיה ב- $906 > x > 642$ חלקים!

בדיקה...

- "שנת בוחן" כזאת אינה נמצאת בטווח השנים 1001 עד 1248 לשטרות.
- השנה הראשונה שיכולה לשמש כ"מקרה בוחן" היא שנת 1313 לשטרות (=4762 ליצירה).
- מולד תשרי של שנה זאת הוא:
0d,18h,842p

פתרון הסוגיא

- מסתבר, כפי שנראה להלן, שיאשיהו בן מבורך חישב את סימני השנים בתקופתו, והעתיקם אחורה שני מחזורים של 247 שנים.
- כלומר – אין כאן עדות על מסורת "בן מאיר" אלא זו "שארית" של שיטת חישוב שגויה של "עיגול דרב נחשון".

בדיקת טבלאות השנים של יאשיהו בן מבורך אלעאקולי

- ידועים כיום שלושה כתבי יד המכילים טבלאות מלאות של יאשיהו בן מבורך:

1856-1939

ספריה	סימן כתב היד	נושא	הערות
אוסף גסטר בספריה הבריטית	LON BL Or. 10576 בספריה הלאומית מסומן ב- F 7399	סדור מנהג פרס לכל השנה.	פרסית באותיות עבריות.
לונדון הספריה הבריטית	LON BL Or. 9884 בספריה הלאומית מסומן ב- F 6986	תפילה בארמית.	פרסית באותיות עבריות. "מחזור דולאבי" = כגלגל המים הסובב
לונדון הספריה הבריטית	OX 2814 , בספריה הלאומית מסומן ב- F 22745	תורה, הפטרות, תהלים, שיר השירים ומשלי.	בסוף כתב היד קידוד למחזורים רפ"א-רצ"א.

- להלן ניתוח הנתונים.

מדוע אלעאקולי "גילגל" את הלוח 494 שנים לאחור?

- ככל הנראה אלעאקולי רצה ליצור נוסחה פשוטה למציאת סימן השנה ולפיכך בחר את שנת 1001 לשטרות כשנה ראשונה. בסברו שהלוח חוזר על עצמו כל 247 שנים הכין לוח לזמנו, וכתב שהוא מתאים ללוח החל משנת 1001 לשטרות ועד שנת 1247 לשטרות.

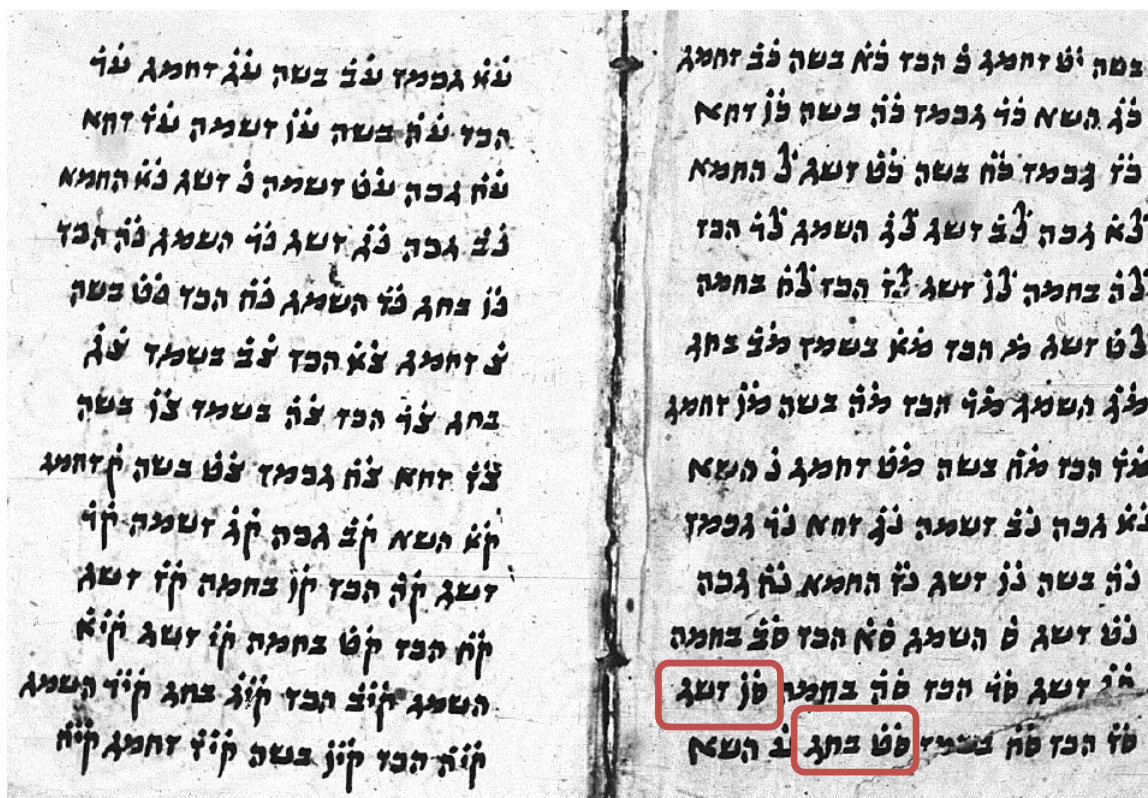
בדיקת נתונים

סימן	השנה	חלקים	שעות	יום	שנה	שנה	מניין
					בשבוע	במחזור	לשטרות
בחג	667	19	0	12	4515	1066	
זחא	644	19	5	16	4519	1070	
גכה	46	19	2	5	4622	1173	

בחג					
1015	15	1262	15	1509	15
1042	42	1289	42	1536	42
1066	66	1313	66		
				1563	69
1086	86	1333	86	1580	86
1093	93	1340	93	1587	93
1113	113	1360	113	1607	113
1120	120	1367	120	1614	120
1140	140	1387	140	1634	140
1164	164	1411	164	1658	164
1184	184	1431	184	1678	184
1191	191	1438	191	1685	191
1211	211	1458	211	1705	211
1218	218	1465	218	1712	218
1235	235				
		1485	238	1732	238

אוסף גסטר - LON BL Or. 10576

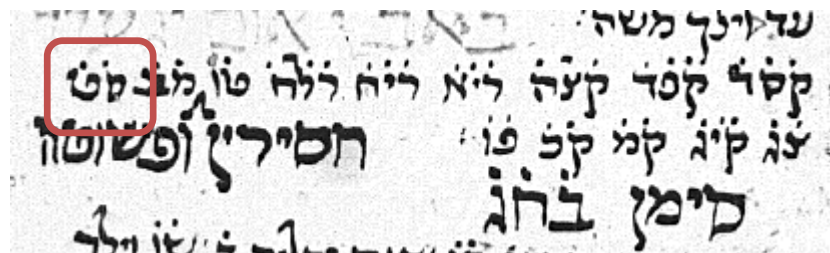
- 69 בחג
- 66 זשג

לונדון הספרייה הבריטית - LON BL Or. 9884

נצבים ואלו וילך משה
כשואטה באג טו מב סט פו צג קיג
לכ לז קקד קפר קצא ויא ריח רלח

לונדון הספרייה הבריטית - OX 2814

בשה					
1001	1	1248	1	1495	1
1018	18	1265	18	1512	18
1021	21	1268	21	1515	21
1025	25	1272	25	1519	25
1028	28	1275	28	1522	28
1045	45	1292	45	1539	45
1048	48	1295	48	1542	48
1069	69				
		1302	55	1549	55
		1316	69		
1072	72	1319	72	1566	72
1075	75	1322	75	1569	75
1089	89	1336	89	1583	89
1096	96	1343	96	1590	96
1099	99	1346	99	1593	99
1116	116	1363	116	1610	116
1123	123	1370	123	1617	123
1126	126	1373	126	1620	126
1143	143	1390	143	1637	143
1146	146	1393	146	1640	146
1150	150	1397	150	1644	150
1167	167	1414	167	1661	167
1170	170	1417	170	1664	170
				1667	173
1177	177	1424	177	1671	177
1194	194	1441	194	1688	194
1197	197	1444	197	1691	197
1221	221	1468	221	1715	221

בדיקת סימן השנה בשה

• אנו מצפים למצוא, תחת

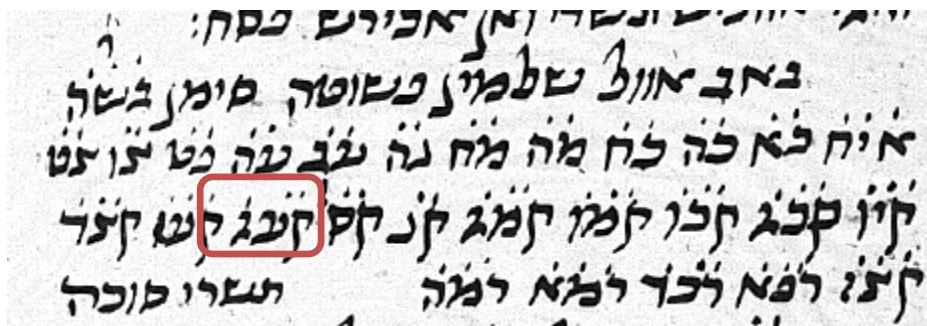
הסימן בשה, את שנת 173

ולא למצוא את שנת 238.

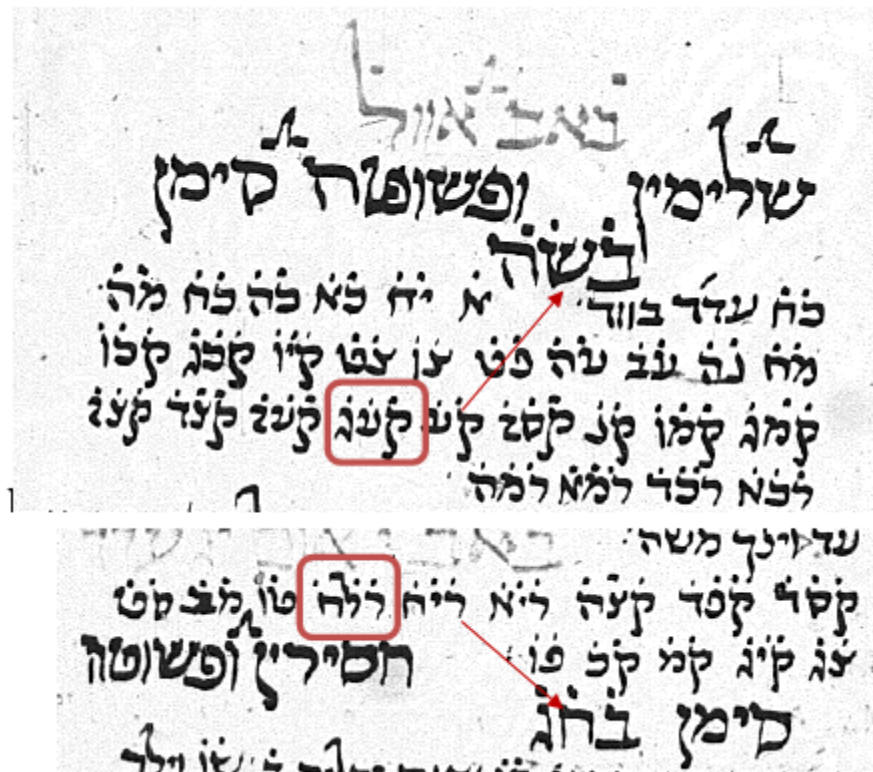
LON BL Or. 10576 - אוסף גסטר

[illegible]

לונדון הספריה הבריטית - LON BL Or. 9884

לונדון הספרייה הבריטית - OX 2814

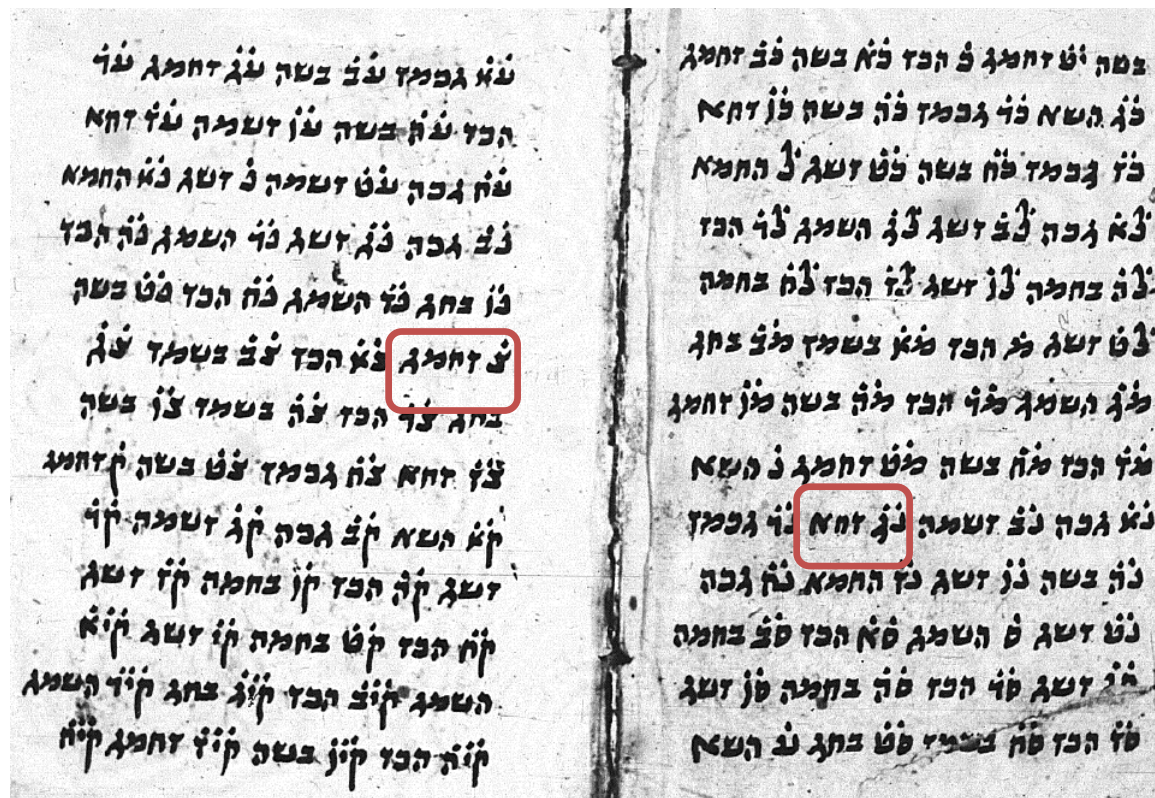

בדיקת סימן השנה זחא

זחא					
1026	26	1273	26	1520	26
1050	50				
		1300	53	1547	53
1070	70	1317	70		
1077	77	1324	77	1571	77
1097	97	1344	97	1591	97
1124	124	1371	124	1618	124
1148	148	1395	148	1642	148
1175	175	1422	175	1669	175
1222	222	1469	222	1716	222
1226	226	1473	226	1720	226
1246	246	1493	246	1740	246

- אנו מצפים למצוא, תחת הסימן זחא, את שנת 53 ולא למצוא את שנת 70.

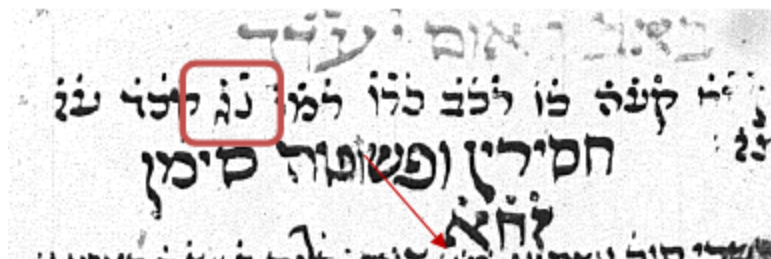
אוסף גסטר - LON BL Or. 10576

לונדון הספרייה הבריטית - LON BL Or. 9884

תמאם: באב פיודקוס חסרץ בשוטר
סימץ וחא ו' כ' נג ענו יצו קכד קמח קעו
לכב לכנ רמון תשרי סוכה שמיני זא צום ג

לונדון הספרייה הבריטית - OX 2814

F7399

מחזור קמז לרבי יאשיהו זצ"ל
אגרי פארי כה קבון מחזור צדאני אז תאריך
אספנדר אונצ' יעני הדארי וצ'האר צד
ונור וצ'האר כס כון ובעד אז כס כדון
מבצ'ג מדכור מדי צקי ונצ' יעני
דויסת וצ'הל והכת אסקאטנאני ובעד
מדי וצ'הל ונצ' יעני

מסקנות

- אכן הלוח של ר' יאשיהו בן מבורך אלעקולי הועתק לאחר שני מחזורי רמ"ז שנים! – אין כל ראיה לשיטת בן מאיר מטבלאות שהועתקו מטבלאותיו של אלעקולי!
- **לא היו לפניו לוחות לסימני השנים מתקופת הגאונים**, שהרי אם היו כאלה לא היה טורח ומחשב את סימני 247 השנים החל משנת 1494 לשטרות אלא מעתיק את הטבלאות הקודמות!.

המחלוקת על מחזור רמ"ז בתימן

- פרופ' יוסף (יובל) טובי – חיבר מאמר בתוך מחקרי עדות וגניזה (תשמא) 193-228.
- הקובץ הוקדש לפרופסור שלמה דב גויטיין בהגיעו לגבורות. בעריכת שלמה מורג, יששכר בן-עמי. ירושלים: הוצאת מאגנס, תשמא.

הערה

בנספחים: קטעים בערבית יהודית עם תרגום לעברית, מתוך הקדמת מחזור דולאבי לרב יאשיה בירב מבורך [בפרסית] (מתוך כ"י גסטר, 9884 - BM). "עיבור השנים", למחבר אנונימי משנת הפ"ט (מכון בן צבי 1236).

אמר"ת במר"ת

T-S NS 98.25

